

Каква е истинската история с ябълката на Нютон?

На интернет-страницата на Scientific American от 18.01.2010 г. Дж. Матсън пише следното по повод легендата за Нютон и падащата ябълка.

Измежду безбройните постижения на Исак Нютон, дадената от него към края на 17. век формулировка за гравитационната сила със сигурност принадлежи към върховете. Легендата, че вдъхновението за нея е дошло от една падаща ябълка, често се отхвърля като недостоверна, но спомените за великия физик изглеждат сочат друго.

В една биография, написана от William Stukeley, съвременник на Нютон, авторът твърди, че историята с ябълката му е разказана лично от Нютон. Текстът на книгата *Memoirs of Sir Isaac Newton's Life* отдавна е достъпен онлайн, а сега Кралското дружество дава възможност за дигитален достъп до самия ръкопис (вж. фиг.). Ето разказа на мемоариста.

“След обедата, тъй като времето беше топло, ние излязохме в градината и пихме чай в сянката на едно ябълково дърво. Той ми каза, че е бил в точно същото положение, както някога, когато в съзнанието му се формирала представата за гравитация. Той седял настроен съзерцателно под едно дърво, когато паднала ябълка. Защо онази ябълка пада винаги перпендикулярно към земята, си помислил той...”

Спомените на Stukeley не били публикувани до 1752 г., четвърт век след смъртта на Нютон, така че е възможно спомените на автора за Нютоновата история да са претърпели известно отклонение от истината. Легендата обаче се явява и в други описания на онези времена, така че ако историята с ябълката е измислица, то тя е толкова стара, колкото и самата теория на Нютон.

По същия повод и по същото време на страницата на PhysicsWorld X. Джонстън съобщава, че въпросният ръкопис на Stukeley може да се намери в галерията от ръкописи на Кралското дружество [Turning the Pages \(http://royalsociety.org/turning-the-pages/\)](http://royalsociety.org/turning-the-pages/), а историята с ябълката може да се намери на стр. 42-43. Това е най-старата писмена версия на легендата. Приживе Нютон я разказвал неведнъж, но нито един път не я излагал писмено.

имало нито промишлена революция, нито непрестанно систематично търсене на нови знания и нови технологии. Тя бележи преминаването от едно статично общество, което чака нещо да се случи, към друго, динамично общество, което се стреми към разбиране, тъй като знае, че разбирането предполага власт.”

Ледерман Л., Д. Теръси *Частичката Бог*, С., Просвета, 1997, с.108.

(Авторите използват термина “а-том” в смисъла, придаван му от Демокрит, т.е. – а-том е частицата (или частиците), която на даден етап от развитието на физиката изглежда неделима.)